

Ένα πνευματικὸ φυτώριο (Μπαστιᾶς Κωστής)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Οἱ ἀγρυπνίες τοῦ Ἁγίου Ἐλισαίου σταθήκανε πνευματικὸ φυτώριο. Μέσα στὸ ταπεινὸ αὐτὸ ἐκκλησάκι, στοὺς Ἀγέρηδες, τὸ ἰδιωτικὸ, τὸ ἀνύπαρκτο τώρα πιά, ἀφοῦ τὸ γκρέμισε ἡ σκαπάνη τῆς οἰκονομικῆς σκοπιμότητος, ὁ Ὅσιος παπα-Νικόλας ὁ Πλανᾶς, ὁ Ἀλέξανδρος Παπα-διαμάντης, ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης καὶ μία πλειάδα ταπεινῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, εἶχανε ὀργανώσει αὐτὲς τὶς ἀγρυπνίες.

Λειτουργὸς ὁ ἀκούραστος ψάλτης ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, κι ἄριστερὸς ψάλτης ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης. Καὶ γύρω τους ἕνα ἐκκλησίασμα ἀπὸ ταπεινοὺς Χριστιανοὺς, ποὺ δὲν κουραζόντανε, οὔτε ἀπὸ τὶς μακρυὲς ἀκολουθίες, οὔτε ἀπὸ τὴν ἀγρυπνία, οὔτε ἀπὸ τὴν ὀρθο-στασία. Οὔτε τὰ βλέφαρά τους κλείνανε, οὔτε τὰ γόνατά τους λυγίζανε.

Οἱ ταπεινοὶ αὐτοὶ Χριστιανοί, οὔτε συλλόγους εἶχανε σκαρώ-σει, οὔτε λόγους βγάζανε, οὔτε συχνάζανε στὰ γραφεῖα τῶν ἐφημερίδων, ἀπαιτώντας προ-σωπικὴ προβολὴ καὶ παινέματα τῶν δημοσιογράφων, οὔτε καλούσανε κανέναν ἰσχυρὸ νὰ ῥθη, νὰ τοὺς καμαρώση καὶ νὰ τοὺς ἐνισχύση.

Δὲν κάνανε κοινωνικὸ Χρι-στιανισμό, οὔτε εἶχε ψηλώσει ὁ νοῦς τους, ὥστε νὰ θέλουνε νὰ βολέψουνε τὰ στραβὰ τοῦ κό-σμου, σὰν κείνους τοὺς πιὸ θεόστραβους ἀπ' ὅλους, ποὺ παρασταίνουνε τὸν ἐκλεχτό τοῦ Θεοῦ, τὸν προωρισμένο ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν δικαιοσύνη του, στὸν ξεστρατισμέ-νο κόσμο. Ἦτανε ἄνθρωποι ἀπλοί, ταπεινοὶ Χριστιανοί, ποὺ πιστεύανε στὸν Θεάνθρωπο Χριστό, στὴ Παναγία Θεοτόκο καὶ στοὺς ἁγίους Του. Καὶ πιστοὶ στὸ Λόγο Του, δὲν νοιαζότανε γιὰ τὰ κρίματα τῶν ἄλλων, ἀλλὰ γιὰ τὰ δικά τους. Κι' αὐτὲς τὶς δικές τους πληγὲς πασχίζανε νὰ ἐπουλώσουνε μὲ νηστεῖες, μὲ προσευχή, μὲ καθημερινὴ παρουσία στὸν Οἶκο Του, μ' ἀδιάκοπο διάβασμα τοῦ Λό-γου Του, τοῦ Εὐαγγελικοῦ καὶ τῶν βίων τῶν ἁγίων, ποὺ βρῖσκανε μέσα στὰ συναξάρια.

Οὔτε ὁ παπα-Νικόλας ὁ Πλανᾶς, οὔτε ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, οὔτε ὁ Μωραϊτίδης, οὔτε κανέναν ἀπὸ κείνους, ποὺ ἀγρυπνούσανε στὸν Ἅγιο Ἐλισαῖο, δὲν σπαταλούσανε τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς βγάζοντας λόγους, τάχα γιὰ νὰ σώσουνε τοὺς ἄλλους, ἐνῶ στὴ οὐσία ἂν τὸ κάνανε δὲν θὰ σώζανε κανέναν μὲ τὰ λόγια, ἀλλὰ μονάχα θὰ προβάλλανε τὸν ἑαυτό τους.

Σὰν γνήσιοι ὀρθόδοξοι εἶχανε ἀφήσει στους φραγκίζοντες καὶ προτεσταντίζοντες τὶς εὐσεβεῖς φλυαρίες καὶ κεῖνοι ζούσανε τὴν λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι μυστήριον καὶ κλείνει μέσα της ὅσα κανένα κήρυγ-μα δὲν μπορεῖ νὰ κλείσῃ. Γιατί ὅλα τὰ λέει ἢ λειτουρ-γία, τὸ Λυχνικόν, τὸ Ψαλτήρι κι ἡ ὀρθόδοξη ὑμνογραφία. Ὅλα, πέρα γιὰ πέρα. Καὶ τόσο πολὺ, ποὺ καὶ μία προσθαφαίρεση δὲν εἶναι δυνατὴ καὶ νοητὴ.

Ὁ πάπα-Νικόλας ὁ Πλανᾶς στάθηκε ἢ πιὸ ὀλοκληρωμένη λειτουργικὴ ἔκφρασι μέσα στὴν ὀρθόδοξη Ἑλλάδα τοῦ δεύτερου μισοῦ τοῦ περασμένου αἰῶνα καὶ τῶν πρώτων εἰκοσιπέντε χρόνων τοῦ τωρινοῦ. Λειτουργικὴ στά-θηκε ὀλάκερη ἢ ζωὴ του. Ξη-μερώματα ἄρχιζε καὶ μεσημέρι τελείωνε. Γιατί τὰ ἔλεγε ὅλα, γιατί μνημόνευε ἑκατοντάδες νεκροὺς καὶ ζωντανούς. Καὶ τὸ ἐκκλησί-ασμα οὔτε

ἀβάσταχτες εὗρισκε αὐτὲς τὶς ἀκολουθίες, οὔτε καταπονετικές, οὔτε ἐμπόδιο στὶς δουλειές του. Φτωχοὶ καὶ πολ-λοὶ μεροκαματιάρηδες ἦτανε αὐτοὶ ποὺ ἐκκλησιαζόντανε στὸν Ἅγιο Ἐλισαῖο, ἢ στὸν Ἅγιο Γιάννη τὸν Κυνηγό, τῆς ὁδοῦ Βουλιαγ-μένης, ὅπου χρόνια λειτουργοῦσε ὁ πάπα-Νικόλας ὁ Πλανᾶς. Ἄνθρωποι τῆς ἀνάγκης, θεόφτωχοι, κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι. Κι ὅμως, δὲν κουραζόντανε γιὰ ἓνα καὶ μόνον λόγο: Δὲν ἦτανε ξένοι πρὸς τὰ μυστήρια καὶ τὶς ἀκολουθίες. Τὶς διαβάζανε, ξέρανε ὅλα ἀπ' ἔξω καὶ γεύοντανε τὴ λειτουργία ἢ τὶς ἀκολουθίες τῶν ἀγρυπνιῶν, ὅταν τὶς τελοῦσε ἓνας ἱερέας ταπεινὸς καὶ καθαρὸς στὴν καρδιά.

Αὐτὸς ὁ κόσμος γεύοντανε ὅσα ἔλεγε ὁ λει-τουργὸς ὅσα ψέλνανε οἱ ψαλτάδες. Τὰ σιγόλεγε καὶ τὰ σιγόψελνε καὶ τὸ ἐκκλησίασμα καὶ κάθε λέξη καὶ κάθε φράση καὶ κάθε μουσικὸς φθόγγος ἦτανε βίωμα. Δὲν ἀκούγανε λόγια ἀδιάφορα γι' αὐτοὺς ἢ μουσικὴ κοσμικὴ ἢ εἰκόνες φράγκικες, θεατρικὲς καὶ γλυκανάλατες. Ὅ,τι ἀκούγανε σκορποῦσε γαλήνη στὴ ψυχὴ καὶ στὸ πνεῦμα τους καὶ τὰ μάτια τους δεχότανε σὰν ἴαμα τ' ἅγια εἰκονί-σματα τῆς βυζαντινῆς ἀγιογραφίας. Ὅξω καὶ μακρὰ ἀπ' τὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, δὲν βρῖσκανε οὔτε λύτρωση, οὔτε ἀνάπαυση. Ὁ πόθος τους γιὰ χριστιανικὴ δικαιοσύνη, ὅπως τὸ βλέπουμε τόσες φορὲς στὸ ἔργο τοῦ Παπαδιαμάντη καὶ τοῦ Μωραϊτίδη, δὲν ἔκρυσσε ποτὲ τὴν ὀργὴν τῆς ἐκδίκησης. Ἡ ἀγάπη ποὺ τοὺς θέρμαινε δὲν ἦτανε ἡ ἀνήσυχη κι ἐναγώνια ἀγάπη τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ἡ ἀτάραχη καὶ εἰρηνικὴ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Αὐτοὶ οἱ ἐπιζῶντες, ὅπως καὶ μερικοὶ ἄλλοι, καθὼς καὶ κείνοι ποὺ κοιμηθῆκανε ἐν Κυρίῳ ἀπὸ τοὺς ἀγρυπνητὲς τοῦ προφήτη Ἐλισαίου, ξέρουνε πὼς ἡ λογικὴ τοῦ κόσμου δὲν ἔχει θέση στὸ χριστιανικὸ περίβολο, ὅπως δὲν ἔχει θέση κι ἡ μεθοδολογία τοῦ κόσμου. Γιατί αὐτὰ κρίνοντάς τα μὲ τὰ μέτρα τους καὶ βλέποντάς τα μὲ τὰ κοντόθωρα μάτια τους δὲν μποροῦνε νὰ καταλάβουνε, πὼς ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη περιπέτεια, ἡ πιὸ μεγάλη ὑπερβολὴ καὶ τὸ πιὸ ἀπίστευτο ἀπ' ὅλα τὰ πιὸ ἀπίστευτα τοῦ κόσμου. Γιὰ τοῦτο κι' ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ ὀρθοδοξία ἀνόθευτη ἀπ' ὅλες τὶς κοσμικόφρονες ἐπιδράσεις τοῦ δυτικοῦ κόσμου.

Πηγή: agiazoni.gr